

ПРОТОКОЛ

№ 506

гр. Пазарджик, 26.10.2022 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ПАЗАРДЖИК, I ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на двадесет и шести октомври през две хиляди двадесет и
втора година в следния състав:

Председател: Минка П. Трънджиева

Членове: Венцислав Ст. Маратилев
Димитър П. Бозаджиев

при участието на секретаря Лилия Г. Церовска
Сложи за разглеждане докладваното от Димитър П. Бозаджиев Въззивно
гражданско дело № 20225200500437 по описа за 2022 година.
На именното повикване в 09:45 часа се явиха:

Жалбоподателят И. И. М. редовно призован, не се явява. За него се явява
адвокат А. Л. К., редовно упълномощена.

Ответници А. И. М. и Т. И. М. редовно призовани чрез пълномощника си,
не се явяват. За същите се явява адвокат А. О. С., редовно упълномощена от
първата инстанция.

Становище по хода на делото

Адв. К. – Да се даде ход на делото.

Адв. С. – Няма процесуална пречка. Моля да дадете ход на делото.

Съдът, при условията на чл.142 ал.1 от ГПК,

О П Р Е Д Е Л И :

ДАВА ХОД НА ДЕЛОТО:

На основание чл.268 ал.1 от ГПК, **ДОКЛАДВА СЕ ДЕЛОТО:**

С Решение №625/03.06.2022г. постановено по гр.д.
№20215220103472/2021г. по описа на РС- Пазарджик са отхвърлени
предявените от И. И. М., ЕГН ***** с адрес: гр.***, чрез пълномощник
и процесуален представител адвокат А. Л. К. от АК- Пазарджик, със съдебен

адрес: гр.Пазарджик, ул.,Ив.Вазов“ №12, ет.1, офис 4, срещу А. И. М., ЕГН ***** и Т. И. М., ЕГН ***** , и двамата с постоянен адрес в гр.***, искове с правно основание чл.59 ЗЗД, ответниците да бъдат осъдени да заплатят на ищеца сума в размер на по 1208.33 щатски долара всеки един от тях, представляваща припадащата им се част от извършените от ищеца разходи в размер на 3 625 щатски долара, във връзка с кремацията на починалия им наследодател и техен баща И. М., ведно със законната лихва, считано от завеждане на настоящия иск до окончателното изплащане на сумите, като неоснователен.

Осъден е И. И. М., ЕГН ***** с адрес: гр.***, да заплати, на основание чл.78, ал.3 ГПК, на А. И. М., ЕГН ***** , с адрес: гр.***, сумата в размер на 472,09лв., сторени съдебни разноски за заплатено адвокатско възнаграждение при разглеждане на делото пред РС- Пазарджик.

Осъден е И. И. М., ЕГН ***** с адрес: гр.***, да заплати, на основание чл.78, ал.3 ГПК, на Т. И. М., ЕГН ***** , с адрес: гр.***, сумата в размер на 492,09лв., сторени съдебни разноски при разглеждане на делото пред РС- Пазарджик.

Против това решение е постъпила въззивна жалба от И. И. М., чрез пълномощника му адв.А. К. от АК- Пазарджик.

Твърди се в същата, че първоинстанционният съд е допуснал процесуални нарушения, във връзка с доклада по делото, давайки в същия погрешна квалификация на предявения от ищеца иск, рефлектиращо й върху указанията до страните относно подлежащите на доказване факти и разпределяне на доказателствена тежест. В този смисъл се визира, че в открито съдебно заседание на 26.01.2022г., при предявяване на доклада по чл.146 от ГПК, ищецът е възразил срещу посочената в същия правна квалификация на иска по чл.159 от ЗЗД, като е заявил, че правната квалификация следва да бъде по чл.61, ал.2 от ЗЗД.

Твърди се, че неправилно и необосновано, съдът е отказал да уважи това възражение.

Счита се, че изложените от ищеца в исковата молба факти и обстоятелства следва да бъдат субмирани под фактическия състав на чл.61, ал.2 от ЗЗД.

Въз основа на изложени съображения във въззивната жалба, се моли да

се приеме за основателно възражението на ищеца по правната квалификация на предявения иск и съгласно точка 2 от ТР №1 от 09.12.2013г. на ОСГТК на ВКС по т.д.№1/2013г. да се обезпечи правилното приложение на материалния закон по спора, като се дадат на страните указания относно релевантните факти, да се разпреди доказателствената тежест и се укаже на страните необходимостта от ангажиране на съответните доказателства.

Твърди се, че неправилно, незаконосъобразно, постановено в нарушение на материалния закон, процесуалните правила и е необосновано обжалваното решение, дори и да се приеме, че предявения иск е с правно основание по чл.59 от ЗЗД.

Сочи се, че неправилен, незаконосъобразен и необоснован е изводът на решаващия съд, че безспорно да- ищецът е обеднял е със сумата, която е платил за кремацията на бащата на страните, но той е действал със съзнанието, че изпълнява свой нравствен дълг, че за него, респ. ответниците, погребението на починалия баща няма характер на правно задължение, т.е. обедняването на ищеца не е довело до обедняване на ответниците, тъй като същите нямали правно задължение да извършат разход за погребение на своя баща.

Твърди се, че изпълнението на нравствен дълг не е предвидено от закона общо основание за невъзможност за връщане на даденото. Разпоредбата на чл.55, ал.2 от ЗЗД въвежда такова основание като изключение, но същата не е приложима, тъй като не се касае за предадени от ищеца и получени от ответниците без основание средства, които те да връщат. Поради изключителния характер на нормата, тя не може да се тълкува разширително, нито да се прилага по аналогия, в случая на чл.59 от ЗЗД. Приема се, че разпоредбата е относима единствено към хипотезата на чл.55, ал.1 от ЗЗД- Постановление №1/20.05.1979г. на Пленума на ВС- т.2 и т.3.

Твърди се, че след смъртта на едно лице, обективно възниква необходимост от извършване на определен работа- погребване на тялото, а в конкретиката на настоящия казус, първо кремация в САЩ, където е починало лицето и после погребване на останките в България. Приема се, че тази дейност изначално няма имуществен характер. Реалността /особено в конкретния случай/ обаче налага ползване на услуги от трети лица и

закупуване на редица вещи, за които се извършват разходи. Така отношенията между гражданите, във връзка с настъпилата смърт и извършване на погребението придобиват имуществен характер, а евентуално възникналия между тях спор е граждански такъв по смисъла на чл.14, ал.1, във вр.с чл.2 от ГПК, подлежащ на разглеждане.

Поставя се като въпрос, кое лице е длъжно да поеме разходите по погребението /кремацията в настоящия казус/. В тази насока се визира, че законът не предвижда смъртта като факт, пораждащ граждански задължения за определени лица за извършване на погребение, т.е. липсва законова разпоредба, даваща разрешение по този въпрос. Липсват и нормативни разпоредби, които се отнасят по подобни случаи и които биха били приложими по аналогия.

Затова се приема, че съобразно правилото на чл.46, ал.2, изр.2 от ЗНА, отношенията между страните по делото следва да се уредят съобразно основните начала на правото на РБ. В случая следва да се приложи общият принцип за възлагане на тежестите върху лицето, за което са и ползите.

Твърди се, че ответниците, в качеството им на законни наследници, приели наследството, имат имуществени ползи от смъртта на баща си, не са направили отказ от наследството, т.е. приели са да се ползват от наследствените имуществени права. Затова в тяхна тежест следва да са и съответната част от разходите, обичайно /в конкретния случай по-специфично/ произтичащи от смъртта на наследодателя. Счита се, че това е в духа и принципите на добрите нрави.

Приема се, че съществуват и правни норми, които биха могли да се приложат в конкретния казус по аналогия и пак във връзка с приложение на общия принцип „комуто ползите, нему и тежестите“. Визира се чл.2 от СК с който е закрепен принципът за грижа и подкрепа между членовете на семейството, а в чл.140, ал.1 от СК е разписан редът на лицата, задължени да дават издръжка. В т.1 от ППВС №1/1979г. е посочено, че когато установеното със закон задължение за даване на издръжка бъде изпълнено от лице, което не е задължено да я дава напълно, то има основание да иска от другите законово задължени лица заплащане на даденото /в този смисъл чл.140, ал.3 от СК/.

Счита се, че в закона липсва изрично регламентирано задължение за поемани разходите за погребението на едно лице, предвид на което същото

може да се подведе към задължението за издръжка.

Твърди се, че неправилен е извода на съда, че ищецът е следвало да докаже, което не бил сторил, че е уведомил ответниците за предприетите от него конкретни действия по кремацията и дали те са дали своето съгласие. Счита се, че тези обстоятелства са ирелевантни за осъществяване на общия фактически състав по чл.59 от ЗЗД.

Приема се за неотносими към конкретиката на казуса и доводите на решаващия съд относно задължението на общината като трето лице да направи разходи за погребение в изпълнение на задължението по стопанисване на гробищните паркове. В този аспект се сочи, че не се отчита обстоятелството, че общините не извършват „служебни погребения“ чрез кремация, че в конкретния случай, първо е извършена кремация на трупа в чужбина- САЩ, където лицето е починало, а обичайното погребение на тленните останки /прахта на починалия/ е извършено в България, в гробищния парк, стопанисван от Община Пазарджик.

Твърди се, че претенцията на ищеца е свързана с разходите по кремацията, не с тези по погребване на урната в гробищния парк гр.Пазарджик.

Исканото е да се постанови съдебен акт, с който да се уважи подадената въззивна жалба, като допустима и основателна, да се отмени изцяло обжалваното с нея решение, като неправилно и незаконосъобразно. Вместо него се постанови ново решение, с което се уважи предявения от ищеца иск, като доказан по своето основание и размер.

Моли се за присъждане на сторените от ищеца съдебно- деловодни разноски и за двете съдебни инстанции, съобразно приложените списъци по чл.80 от ГПК.

В срокът по чл.263, ал.1 от ГПК от другата страна в процеса- А. И. М. и Т. И. М., чрез пълномощника им адв.А. С. от САК е постъпил писмен отговор.

В него твърди, че подадената въззивна жалба е допустима, а обжалваното решение е правилно и обосновано.

Твърди се, че възражението направено във въззивната жалба относно дадена погрешна квалификация е неоснователно. В този смисъл се визира, че правилно, районният съд е дал квалификация на иска по чл.59 от ЗЗД,

прилагайки правилата за неоснователно обогатяване.

Относно основателността на жалбата се сочи, че липсва правна норма, задължаваща наследниците на починало лице да извършват разходи за погребението му, за изразяване на почит и изпълнение на обредни и възпоминателни ритуали. Приема се, че върху всички родственици и близки на починалия тежи нравствено задължение да извършат такива разходи, като почит към починалия, без оглед на това, дали са получили парично оценени права от наследството.

Твърди се, че дори и да се приеме, че ответниците са реализирали облага от спестяване на разходи, с които да извършат кремацията и обредните ритуали за почит на баща им, извършени от ищеца, неизпълнението на това морално задължение не подлежи на санкция по пътя на принудителното изпълнение.

Твърди се, че трайна е практиката на съдилищата, че разходите за погребение /в случая кремация/ не могат да бъдат свързани по никакъв начин с наследството, тъй като то се открива в момента на смъртта на наследодателя.

Счита се, че разходите по погребение, кремация, поставяне на паметник и др. помени и обреди не са пасив на наследствената маса и разпределението им не се извършва съобразно наследствените им квоти. Съзнателното изпълнение на нравствен дълг е основание за престиране, но изискването дадено да бъде отчасти репарирано от ответниците, съобразно наследствените им квоти е неоснователно. Ето защо се твърди, че за ищец не е съществувало законно предвидено задължение да заплати разходите за кремацията на своя наследодател, за да бъде направена преценката, че изпълнението се извършва от незадължено или от само частично задължено лице, доколкото наследодателя има и други деца. За него е съществувал единствено нравствения дълг да се погрижи за тленните останки на своя баща. В този смисъл не са спестени имуществени разходи и не е налице обогатяване на ответниците, които по обясними причини, като настъпването на смъртта на баща им в САЩ и неуведомяването им от ищеца за предприетите от него действия с тленните му останки, не са имали възможност, да изпълнят своето морално задължение.

Ето защо се счита, че правилно и законосъобразно, районният съд е

отхвърлил предявените искове, като неоснователни и недоказани.

Отделно от това се твърди, че ищецът не е успял да докаже безспорно и главния доказателствен факт по делото, а именно- извършването на разходите, които твърди, че е направил за кремацията на тленните останки на баща си, 2/3 от които са предмет на предявените срещу ответниците искове. В този аспект се визира, че представения по делото писмени доказателства са частни свидетелстващи документи, които се ползват с материална доказателствена сила, само ако удостоверяват неизгодни за издателя си факти. Материалната доказателствена сила на частния свидетелстващ документ няма обвързващо съда действие. Само формалната доказателствена сила на частните документи е обвързваща съда относно авторството на съда, щом те са подписани. Ако удостоверените с частен свидетелстващ документ факти бъдат оспорени, те подлежат на доказване по общите правила на ГПК.

Визира се, че по делото е налице оспорване на представените от ищеца писмени доказателства и при такова оспорване, дори и да се приеме, че те удостоверяват неизгоден за издателя си /ищеца/ факт и поради това разполагат с материална доказателствена сила, то последната е разколебана. В този случай, удостоверения факт подлежи на доказване от ищеца, чиято е носената доказателствена тежест по общите правила на ГПК- чрез пълно и главно доказване с други доказателствени средства, но такива по делото не са представени.

Твърди се, че волеизявленията на ищеца и лицето Д.М. в процесната декларация за избрани погребални стоки и услуги /договор за покупка/ от 03.11.2020г. са непротивопоставими на ответниците, които се явяват трети лица спрямо нея, тъй като не са я подписали и са страна по облигационното правоотношение между страните и нея. Отделно от това декларацията е била оспорена от ответниците и по отношение на автентичността ѝ в частта на подписа на Д.М., която се твърди да е подписала договора, като по това оспорване от страна на ищецът не са представени други доказателства.

Относно останалите писмени доказателства- две разписки и извлечение от банкова сметка на ищеца се твърди, че не са били представени в изискуемата от закона форма, въпреки направените от ответниците изрични искания по чл.183, ал.1 и чл.184, ал.1 от ГПК, поради което се приема, че подлежат на изключване от доказателствения материал.

Твърди се, че представеното във второто о.с.з. по делото, писмо от 03.02.2022г. от крематориума, също е частен свидетелстващ документ и не разполага с обвързваща доказателствена сила. Този документ също е оспорен, като по него, също не са представени или поискани други доказателства от ищеца.

Искането е да се потвърди обжалваното решение, като допустимо, правилно и обосновано.

Моли са за присъждане на направените пред въззивната инстанция разноски.

Във въззивната жалба и писмения отговор не са направени доказателствени искания.

Адв. К. – Поддържам въззивната жалба. Нямам доказателствени искания.

Адв. С. – Оспорвам въззивната жалба. Поддържам отговора. Нямам доказателствени искания. Представям списък на разноските с доказателства за плащането на адвокатски хонорар с препис за колегата.

Адв. К. – Аз също представям списък за разноските актуализиран, въпреки че с жалбата сме приложили списък, но при администриране има доплащане на ДТ.

Съдът счете делото за изяснено, затова

О П Р Е Д Е Л И :

ДАВА ХОД НА УСТНИТЕ СЪСТЕЗАНИЯ:

Адв. К. : - Ув. окр. съдии, правя възражение по чл. 78, ал. 5 от ГПК. Считам, че са налице кумулативните предпоставки за уважаване на това възражение. Действително защитата се осъществява на двама ответници и по закон имат право да претендират заплащане за възнаграждение за всеки един от тях по договор, но видно от делото интересите и на двамата ответници са едни и същи. По делото се осъществява едно общо процесуално представителство. С оглед и действителна фактическа и правна сложност на казуса считам, че е налице прекомерност на претендираното адвокатско възнаграждение в размер на 1 200 лв. за двамата ответници, поради което считам, че същото следва да бъде редуцирано. В този смисъл по същото

възражение се е произнесъл и първоинстанционния съд, като е уважил възражението.

Ув. окр. съдии, моля да постановите съдебен акт, с който да приемете, че въззивната жалба е допустима и основателна и я уважете като такава. Във въззивната жалба сме дефинирали съществен, основен, правен въпрос от решаването, на който считаме, че зависи изходът на делото. Посочили сме подробно във въззивната жалба аргументи във връзка с този правен въпрос относно тълкуване и прилагане на материално - правни норми и основни начела на правото. Аргументите ни са подробни от фактическа и правна страна. Поддържам ги изцяло. Относно събрания по делото доказателствен материал, досежно релевантните за спора факти, изцяло поддържам аргументите си от фактическа и правна страна, изложени в подробните писмени бележки пред първата инстанция, които моля да имате предвид при произнасяне по казуса. Моля да присъдите на доверителя ми разноски по приложените списъци.

Адв. С. : - Ув. окр. съдии, от името на моите доверители Ви моля да оставите без уважение като неоснователна подадената въззивна жалба и да потвърдите като краен резултат решението на първоинстанционния съд. Считам, че същото е правилно, обосновано, мотивирано включително и със съдебна практика, която е цитирана в него. Моля да приемете, че разноски за погребални услуги, както и свързани с тях помени и други обичайни за нашето общество знаци на почит към починалия, не са правно задължение, а нравствен дълг и нравствено такова. С оглед на това считам, че претенцията на въззивника за неправилна квалификация на иска е абсолютно неоснователна. При липса на правно задължение няма как да има водене на чужда работа без пълномощие. С оглед на това считам, че първоинстанционният съд правилно квалифицира предявените иски, като отчете близките роднински връзки между страните и общият им произход от наследодателя, за чието погребение се претендират направени разноски от ищеца. Считам, че не може принудително, след като не е налице правна норма да бъдат задължени останалите наследници на същия наследодател да поемат част от направените разноски от страна на въззивника, именно с оглед на това е и трайната, безпротиворечива съдебна практика, съгласно която

разноските по погребение и помени не представляват част от наследствената маса и с оглед на това не могат да се поделят по правилата за разпределение на наследството. В случай, че възприемете противното становище, което е застъпено във въззивната жалба и сметете, че моите доверители са длъжни да поемат 2/3 от разноските, направени от ищеца, в качеството му на наследник, по кремацията на общия им наследодател в САЩ, то моля да отчетете направените от мен възражения, с оглед недоказаността на извършените от ищеца плащания. С оглед на това Ви моля да отхвърлите жалбата и да потвърдите първоинстанционното решение като правилно и обосновано, като краен резултат. Претендирам присъждане на разноските съгласно списъка, представен в днешното заседание. С оглед направеното възражение за прекомерност на платеното от моите доверители адвокатско възнаграждение обръщам внимание на следното. Въззивникът е заплатил точно същия размер хонорар на своя адвокат да въззивната инстанция, т.е. 600 лв. на човек и считам за неоснователно възражението на процесуалния представител, че интересите на моите доверители били едни и същи. Претендираната сума не се претендира солидарно, а за всеки от тях по отделно. С оглед на това, считам че интересите им коренно различни, независимо от еднаквостта на сумата, която се претендира от всеки един от тях. Считам, че възражението в тази му част е неоснователно и Ви моля да присъдите на моите доверители пълния размер на направените от тях разноски за настоящата инстанция.

Съдът счете делото за разяснено, затова

О П Р Е Д Е Л И :

ПРИКЛЮЧВА устните състезания.

СЪОБЩАВА на страните, че ще обяви решението си в срок до 26.11.2022 год.

Протоколът се изготви в съдебно заседание, което приключи в 09:57 часа.

Председател: _____

Секретар: _____